

Pedagogisch werkplan voor de peuterspeelzaal

Samen groeien met plezier bij peuterspeelzaal Villa Vrolik

Welkom bij Villa Vrolik!

In dit pedagogisch werkplan staat beschreven hoe een dag op deze vestiging eruitziet en hoe de groepen zijn ingedeeld. Ook informatie over de belangrijkste afspraken zoals onze openingstijden, activiteiten en wat te doen bij ziekte staan in dit pedagogisch werkplan. Dit werkplan hoort bij het pedagogisch beleid van Bink. Het pedagogisch beleid en meer over de pedagogische bloem kun je vinden op de website van Bink.

Contactgegevens

Adres: Harry Banninkstraat 3 1223 MP Hilversum
Telefoonnummer: 035-6426020
e-mailadres: psz-villavrolik@binkkinderopvang.nl
vestigingsmanager: Eline Teterissa

Onze vestiging

Villa Vrolik is het eerste integraal kindcentrum (IKC) in Hilversum. Het IKC is een samenwerking tussen Bink kinderopvang en Stip Hilversum, waarin zij hun krachten, kennis en expertise bundelen.

In het IKC Villa Vrolik vind je een gezamenlijk aanbod van peuterspeelzaalwerk, onderwijs en buitenschoolse opvang. Onderwijs en opvang, leren en ontwikkelen, lopen naadloos in elkaar over. Vanuit één aanpak, één pedagogische visie en onder één dak in ons nieuwe gebouw in de wijk Anna's Hoeve. Een plezierige en veilige omgeving waar kinderen samen spelen én leren. Vanwege de verbouwing, van week 39 2023 tot en met week 17 2024, bestaat Villa Vrolik uit twee locaties: Villa Vrolik en Villa Bosrand.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	1 van 30

IKC Villa Vrolik en Dalton

IKC Villa Vrolik is een daltonkindcentrum. Met onze daltonvisie willen wij een mens zonder vrees vormen, die voorbereid is op de toekomst en zich bewust is van zijn talenten. Een kind dat zich eigenaar voelt van zijn leerproces en leven.

De vijf kernwaarden van de Nederlands Dalton Vereniging zijn voor ons de ankerpunten op basis waarvan we ons daltononderwijs en opvang inrichten. Alles komt samen in de invulling van de hele dag dalton en het werken met de flexibele (werk)plekken. De invulling van eigenaarschap zien we als het cement tussen de kernwaarden. Bij alle nieuwe initiatieven en pilots stellen we ons steeds de vraag of het past met de kernwaarden en past binnen de manier waarop wij ons onderwijs en opvang willen inrichten.

SAMENWERKEN

"The school functions as a social community"

IKC Villa Vrolik is een leefgemeenschap waar kinderen, medewerkers, pedagogisch medewerkers, ouders, schoolleiding en bestuur op een natuurlijke en gestructureerde wijze samenleven en werken. Het IKC is ook een leeromgeving waar kinderen en medewerkers iets van en met elkaar leren. Doordat kinderen samen met medewerkers en medekinderen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het leren vergemakkelijken. Kinderen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen. Ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Als kinderen met elkaar samenwerken en samenspelen, ontwikkelen ze sociale vaardigheden. Ze leren reflecteren op de manier waarop ze leren, zoals het beoordelen van een eigen inbreng en die van medekinderen. Ze leren het aangaan van de dialoog, het omgaan met teleurstellingen en het ervaren van een meeropbrengst uit de samenwerking. Het uiteindelijke doel is democratisch burgerschap. IKC Villa Vrolik is een oefenplek voor democratisering en socialisering. De kinderen leren samen te spelen op de peuterspeelzaal, zowel tijdens vrij spel of tijdens een activiteit die begeleid wordt door een pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen elkaar te helpen en waar nodig elkaar te troosten.

VRIJHEID EN VERANTWOORDELIJKHEID

"Freedom and responsibility together perform the miracle"

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid op IKC Villa Vrolik is de gelegenheid krijgen om het werk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof/taken en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de IKC regels vormen de grenzen waarbinnen de kinderen hun vrijheid leren gebruiken. Een kind leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt. Door kinderen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht en de pedagogisch medewerker om ieder kind een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Kinderen krijgen de ruimte om te ontdekken en te

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	2 van 30

experimenteren, maar worden tegelijk ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert. Dat is voor kinderen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.

Op de peuterspeelzaal zitten alle kinderen in een basisgroep. In deze basisgroep wordt de ochtend gestart en worden de kring- en eetmomenten aangeboden.

EFFECTIVITEIT

"Efficiency measure " a simple and economic reorganization of the school"

Effectiviteit: de hoofddoelstelling van Dalton is Parkhurst's 'Fearless human being', de mens zonder vrees, die zich verantwoordelijk weet en voelt en die deze verantwoordelijkheid ook aankan. Het gaat om rendement op het terrein van onderwijsopbrengsten en op het terrein van persoonlijkheidsontwikkeling. In de Daltonvisie gaan we ervan uit, dat het werken aan deze persoonlijkheidsontwikkeling in belangrijke mate bijdraagt aan het behalen van ambitieuze leerdoelen; het maximale uit kinderen halen uitgaande van ieders talent. De pedagogisch medewerkers observeren de kinderen volgens het kindvolgsysteem. Uit de observaties kunnen doelen voortkomen, die leidend zijn voor de werkwijze van de pedagogisch medewerkers ten aanzien van een kind, kinderen en de gehele groep.

Efficiency/doelmatigheid: een Daltonkindcentrum probeert zo efficiënt mogelijk aan haar doelen te werken. Onderwijsleertijd/opvangtijd, middelen en instructie zo efficiënt mogelijk en op maat inzetten; zelfstandig werken als het kan, samenwerken als dat wenselijk is. Een Daltonkindcentrum leert haar kinderen steeds meer verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen leer- en ontwikkelingsproces, rekening houdend met individuele verschillen en persoonlijke leerdoelen.

Daarvoor is het noodzakelijk, dat een leerling leert reflecteren op zijn eigen leerproces en leerresultaten en op zijn eigen persoonlijkheidsontwikkeling.

Vertrouwen is de basis. Een situatie, waarin het kind echte verantwoordelijkheid krijgt en ook gevraagd wordt verantwoording af te leggen over wat hij gedaan heeft met het in hem gestelde vertrouwen. In deze visie op Dalton leert een leerling steeds meer zichzelf aan te sturen (zelfregulatie) en wordt 'ownership', of zelfs 'leadership' van de leerling steeds belangrijker. Hierbij speelt de nieuwe kernwaarde 'reflectie' een sleutelrol.

ZELFSTANDIGHEID

"Experience is the best and indeed the only real teacher"

Zelfstandig leren, werken en spelen op IKC Villa Vrolijk is actief leren, werken en spelen. Een kind wil doelgericht werken aan een taak of opdracht en is in staat om tijdens dit leerproces hulp te zoeken indien noodzakelijk. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van leerlingen. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren moet een kind leren beoordelen welke beslissingen genomen moeten worden

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	3 van 30

en wat de gevolgen daarvan zijn. De keuzevrijheid dwingt een kind tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem effectief en verantwoord zijn.

REFLECTIE

"I would be the first to hear welcome criticism"

Essentieel voor Dalton is eigenaarschap; zelfsturing van kind en medewerker.

De kern van zelfsturend leren is dat kinderen zelf de regie nemen over hun eigen leerproces. En dat leerproces betreft dan zowel schoolse leeropbrengsten, als persoonlijkheidsontwikkeling en in toenemende mate ook talentontwikkeling.

Om te kunnen reflecteren zijn heldere doelen essentieel. Dat kunnen doelen vanuit de leerstof zijn of vanuit school/opvang geformuleerde 'ik-doelen', maar dat kunnen ook doelen zijn die het kind zelf geformuleerd heeft. Heldere criteria waarin vastgelegd wordt wanneer het doel behaald is, zijn hierbij van doorslaggevend belang.

Om die regie te kunnen nemen over het eigen ontwikkel- of leerproces is reflecteren op die doelen noodzakelijk. Door te reflecteren krijgt het kind middelen in handen om zelf grip te houden op zijn eigen leer- of ontwikkelingsproces. Reflectie kan voorafgaand aan het leerproces plaatsvinden, gedurende het leerproces (monitoring) en na afloop van het leerproces. Van begin tot eind stuurt het kind zo zijn eigen leerproces en kan zo keuzes maken als: zal ik deze instructie volgen? Waar en met wie kan ik het beste aan deze taak werken? (Vooraf); Ben ik goed bezig? Heb ik nog meer oefening nodig? Is een andere aanpak wenselijk? (Tijdens); Heb ik de doelen bereikt? Wat kan ik de volgende keer beter anders doen? Past deze manier van werken bij mij? (Na afloop)

Ook op leerkracht-, pedagogisch medewerker- en kindcentrumniveau is reflectie een must: Het kritisch benaderen van onderwijskundige en pedagogische ontwikkelingen en inzichten is op een dalton IKC vanzelfsprekend. De leerkrachten en pedagogisch medewerkers van IKC Villa Vrolijk reflecteren op hun onderwijspraktijk en professioneel handelen. Ook op schoolniveau vindt reflectie over het onderwijs voortdurend plaats. De periodieke reflectie kan ook de basis zijn voor het reflectieverslag, waarin het IKC haar eigen daltongehalte bij de visitatie tegen het licht houdt en op basis waarvan mogelijke ontwikkelpunten worden geformuleerd.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	4 van 30

IKC Villa Vrolik en Dalton	2
SAMENWERKEN	2
VRIJHEID EN VERANTWOORDELIJKHEID	2
EFFECTIVITEIT	3
ZELFSTANDIGHEID	3
REFLECTIE	4
1. Reilen en zeilen op de groep	6
Kennismaken en wennen	6
Brengen en ophalen	7
Wanneer zijn we open?	7
Afwezigheid doorgeven	7
Ruilen en extra dagen	7
Wat doen we als een kind ziek wordt?	8
Wat doen we bij een klein ongeval?	8
2. Een ochtend of middag op de peuterspeelzaal	9
Een voorspelbaar dagritme	9
Eten en drinken	9
Spelend ontdekken en onderzoeken	11
3. Samenwerken aan de ontwikkeling van kinderen	14
Mentor	14
Volgen van de ontwikkeling	14
Samenwerken met ouders	15
De overstap naar school	16
Samenwerking met de basisschool	16
4. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)	17
Het programma	17
De groepsruimte	19
5. Inspraak van ouders	24
De oudercommissie	24
Met ouders in gesprek	25
6. De groep en de medewerkers	26
De stamgroep	26
Wie werken er bij Bink?	27
Medewerkers in opleiding, de Bink Academie	28

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	5 van 30

1. Reilen en zeilen op de groep

Kennismaken en wennen

In het eerste gesprek met ouders en verzorgers¹ nemen we de tijd om elkaar te leren kennen en om elkaar te informeren. We maken afspraken met ouders om de overgang naar de nieuwe omgeving goed te laten verlopen, zodat hun kind zich bij ons veilig gaat voelen. Ook informeren we ouders wie de mentor is van hun kind. De mentor is een vaste pedagogisch medewerker aan wie ouders vragen kunnen stellen over het welbevinden en de ontwikkeling van hun kind. De mentor maakt afspraken met ouders over het wennen.

Gemiddeld duurt een wennperiode ongeveer twee weken waarin het kind en de ouders kunnen wennen aan de nieuwe situatie. Een vaste pedagogisch medewerker, bij voorkeur de mentor, begeleidt het kind daarbij. Wennen is vaak maatwerk. Het kind is vanaf het begin hele ochtenden welkom en in overleg met ouders of afhankelijk van de behoefte van het kind wijken we hiervan af.

Wil je meer weten over wat we belangrijk vinden bij het wennen van jonge kinderen? In hoofdstuk drie van ons pedagogisch beleidsplan lees je hier meer over.

¹ In het pedagogisch werkplan noemen we ouders waar we vanzelfsprekend ouders en verzorgers bedoelen.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	6 van 30

Huisbezoek

Kinderen die extra begeleiding in hun ontwikkeling nodig hebben, kunnen een VVE-indicatie krijgen en komen vier dagen per week naar de peuterspeelzaal. Met ouders van deze kinderen maken we een afspraak voor een bezoek aan huis. Het bezoek is vier tot zes weken nadat de kinderen bij de peuterspeelzaal zijn gestart. Ook met ouders van kinderen die al naar de peuterspeelzaal gaan en op een later moment in aanmerking komen voor een VVE-indicatie maken we een afspraak voor een huisbezoek.

Tijdens het bezoek maken we nader kennis, vertellen we elkaar welke verwachtingen we hebben en geven we informatie over het Uk & Puk-programma.

Brengen en ophalen

Kinderen kunnen worden gebracht tussen 08.15 uur en 08.30 uur en tussen 12.00 en 12.15 uur weer worden opgehaald.

Als ouders een keer niet zelf hun kind kunnen ophalen, vragen we om dit aan ons door te geven. Dit kan via het ouderportaal. We geven een kind niet zonder toestemming van de ouder aan iemand anders mee.

Wanneer zijn we open?

Villa Vrolik is open op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 08.15 uur tot 12.15 uur.

Onze peuterspeelzalen zijn in de schoolweken geopend. In de schoolvakanties en een aantal dagen in het jaar zijn wij gesloten. De schoolvakanties en sluitingsdagen vind je op de website.

Afwezigheid doorgeven

We vragen ouders om door te geven als hun kind niet komt. De pedagogisch medewerkers zijn dan op de hoogte en kunnen dan bijvoorbeeld ook de andere kinderen vertellen dat een kind er die dag niet zal zijn. Ouders kunnen de afwezigheid doorgeven via het ouderportaal. De ontwikkeling van kinderen wordt het beste gestimuleerd wanneer kinderen alle afgesproken dagdelen naar de peuterspeelzaal komen. Voor kinderen met een VVE-indicatie betekent dit vier ochtenden of middagen per week. Kinderen zonder VVE-indicatie zijn twee dagen per week welkom. Als een kind voor langere tijd niet aanwezig is, gaan we in gesprek met ouders.

Ruilen en extra dagen

Op de peuterspeelzaal komen kinderen op vaste dagen spelen. Een dagdeel ruilen of extra komen kan zeer incidenteel en alleen in overleg met de pedagogisch medewerker. Op basis van de groepsgrootte en de groepssamenstelling besluiten we of de aanvraag wordt toegekend. In de praktijk blijkt vaak dat we het aangevraagde dagdeel op de dag zelf pas kunnen beoordelen. Dit komt omdat we de afmelding van een ander kind vaak op de dag zelf ontvangen.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	7 van 30

Wat doen we als een kind ziek wordt?

Als een kind ziek wordt tijdens de opvang of ziek naar de opvang komt, kijken we allereerst naar het algemene beeld, oftewel naar het welbevinden van het kind. Voelt het kind zich ziek en/of wijst het gedrag van het kind erop dat het ziek is? Denk daarbij aan pijn aangeven, hangerig zijn, veel huilen, koorts hebben, regelmatig overgeven, diarree hebben en niet willen eten en/of drinken. Als een kind ziek is dan heeft het aandacht en zorg nodig. Op de peuterspeelzaal kan een ziek kind niet de aandacht en zorg krijgen die het nodig heeft, zonder dat dit ten koste gaat van de andere kinderen op de groep. Dat is zowel voor het zieke kind als voor de andere kinderen op de groep niet fijn. Daarom vragen we de ouders het kind op te halen, omdat het kind niet mee kan doen aan het dagprogramma. Als de ouder niet te bereiken is op het eigen telefoonnummer, dan bellen we het noodnummer dat in het ouderportaal door ouders is opgegeven. We vragen ouders bij wijziging van het eigen nummer en het noodnummer dit in het ouderportaal aan te passen.

Wij volgen in het *Beleid zieke kinderen* van Bink de richtlijnen van de GGD. Deze informatie staat ook op onze website.

Wat doen we bij een klein ongeval?

Bij kleine ongevallen zijn onze pedagogisch medewerkers opgeleid om eerste hulp te verlenen. Is er medische hulp nodig, dan bellen we de ouder direct en overleggen we wie met het kind naar de arts gaat. In spoedeisende situaties bellen we 112 en informeren we de ouder zo spoedig mogelijk. Totdat ouders zelf aanwezig zijn, blijft de pedagogisch medewerker bij het kind.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	8 van 30

2. Een ochtend of middag op de peuterspeelzaal

Een voorspelbaar dagritme

Als ouders hun kind brengen, begroeten de pedagogisch medewerkers ouders en kinderen hartelijk. Het eerste kwartier vanaf openingstijd is gelegenheid voor ouders en kinderen om samen een boek te lezen, een puzzel te maken of in een van de andere speelhoeken te spelen.

Over hoe de dag verloopt hebben we uitgebreider geschreven in ons pedagogisch beleidsplan. In hoofdstuk drie van het pedagogisch beleidsplan lees je hier meer over.

Bij het brengen is er ruimte voor ouders om belangrijke informatie over hun kind met de pedagogisch medewerker te bespreken. Afscheid nemen is niet altijd makkelijk. We vragen ouders om afscheid te nemen vanaf de plek waar hun kind op dat moment speelt. Zo blijft het beter betrokken in zijn spel. Maar als een kind wil zwaaien bij het raam of de deur, dan kan dat.

Eten en drinken

Ouders geven hun kind een gezond tussendoortje mee van huis, zoals fruit of groente, eventueel aangevuld met een droge cracker of rijstwafel. In de ochtend eten de kinderen het gezonde tussendoortje en krijgen ze water of lauwe thee te drinken.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	9 van 30

bink

Voor samen eten nemen we de tijd en we maken er een gezellig moment van. We voeren gesprekken met de kinderen en stimuleren de kinderen om ook met elkaar te praten. Kinderen zitten in een kleine groep met een pedagogisch medewerker aan tafel. Het is een moment waarbij we de kinderen betrekken door ze te laten helpen bij het uitdelen van de meegenomen bakjes of het opruimen van de bekers. Tijdens het eten krijgen kinderen de gelegenheid om zo veel mogelijk zelf te doen. Ze leren keuzes te maken in wat ze drinken en hoeveel ze eten.

We vragen ouders om ons te vertellen als hun kind een dieet volgt of allergisch of is of een intolerantie heeft voor bepaalde voedingsstoffen, zodat we daar rekening mee kunnen houden.

Traktaties bij verjaardagen

Wij dragen graag bij aan een onvergetelijke verjaardag. Dat doen we op verschillende manieren, afhankelijk van de leeftijd van het kind en waar het kind zich goed bij voelt. Ouders bepalen met hun kind of zij hun kind wel of niet laten trakteren.

De keuze van Bink voor voeding is grotendeels gebaseerd op de schijf van vijf. We laten ons leiden door de 'ik kies gezond' app van het Voedingscentrum. We kiezen voor vegetarische producten en biologische zuivelproducten. Als ouders en kind kiezen om trakteren, dan vragen wij te kiezen voor een gezonde traktatie die past bij ons voedingsbeleid. Zo zorgen we samen voor een gezond voedingspatroon. Als ouders twifelen wat ze kunnen trakteren kunnen zij overleggen met de pedagogisch medewerkers. Online, bijvoorbeeld op de site van het Voedingscentrum, kunnen ouders voorbeelden vinden voor gezonde traktaties.

Kinderen trakteren op de eigen groep. Het uitdelen van de traktatie gebeurt vlak voor of na een eetmoment, op die manier worden de tanden niet extra belast. Kinderen krijgen geen ongezonde traktaties zoals chocoladerepen of chips, deze worden niet op de groep uitgedeeld. Eerder gaven we deze traktaties met de kinderen mee naar huis maar ouders hebben aangegeven dat zij dat niet op prijs stellen. Daarom geven we ongezonde traktaties weer met de ouders van de jarige mee terug.

Wanneer ouders wel willen trakteren maar liever niet op iets eetbaars dan kunnen zij op een cadeautje voor de groep trakteren, bijvoorbeeld het favoriete spel of boek van hun kind. We vragen ouders nadrukkelijk geen kleine, vaak onveilige, en plastic cadeautjes per kind uit te delen.

Ook pedagogisch medewerkers ontvangen regelmatig een traktatie, bij verjaardagen of als blijk van waardering op een ander moment. Ook hier vragen we ouders te trakteren in lijn met ons voedingsbeleid, of juist iets wat niet eetbaar is. Pedagogisch medewerkers eten op de groep mee en hebben een voorbeeldfunctie. Zij eten eventuele traktaties buiten zicht van kinderen of nemen deze mee naar huis.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	10 van 30

Feest op de peuterspeelzaal

Naast de verjaardagen is er een aantal feestdagen waarop we bijzondere activiteiten doen en iets te eten aanbieden dat niet in de schijf van vijf staat. Daarnaast kennen we nog op onze vestiging 'eigen' vieringen, hierover informeren we ouders via de nieuwsbrief. We vervangen de gebruikelijke tussendoortjes voor iets speciaals en zetten bij de lunch iets extra's op tafel

Wil je meer weten over wat we belangrijk vinden bij het eten en drinken? In de hoofdstukken twee en drie van ons pedagogisch beleidsplan en in de flyer 'Eet smakelijk, samen eten bij Bink' lees je hier meer over. De flyer is te downloaden van onze website op de pagina over gezonde voeding.

Lichamelijke verzorging

Op de peuterspeelzaal gebruiken wij in principe geen potjes. Deze zijn minder hygiënisch dan het toilet, omdat ze lastig schoon te houden zijn. Op de peutergroepen hebben we speciale peutertoiletten, zodat kinderen zelfstandig naar het toilet kunnen. De pedagogisch medewerker begeleidt de kinderen bij het zelfstandig naar het toilet gaan. Kinderen die een luier dragen verschonen we één keer en als daar aanleiding toe is verschonen we vaker.

Spelend ontdekken en onderzoeken

Spelen en meedoen met activiteiten kan bij ons op verschillende plekken. In de eigen groepsruimte, in andere ruimten zoals de hal of buiten. Als een kind in een andere ruimte dan de stamgroep speelt, is er altijd een pedagogisch medewerker aanwezig en letten we op dat er overal voldoende pedagogisch medewerkers zijn op het aantal kinderen dat aanwezig is.

Op bijna alle groepen wordt dagelijks geknutseld en getekend, omdat kinderen het leuk vinden om te doen én omdat het bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen. Het ontdekken en onderzoeken van de mogelijkheden van verschillende materialen stimuleert de creativiteit van het kind. Het scheuren, plakken, knippen, kneden, verven, timmeren en rijgen dragen bij aan de fijne motoriek. We zijn altijd in de buurt en helpen kinderen als het nodig is. Tegelijkertijd geven we hen de gelegenheid zelf keuzes te maken, hun eigen ideeën te volgen en nieuwe mogelijkheden te ontdekken. Onze aandacht gaat uit naar het bezig zijn met de activiteit en minder naar het eindresultaat. Zo ontstaan unieke persoonlijke kunstwerken die passen bij de ontwikkeling en leeftijd van het kind.

Verschillende gezinssituaties

Dagen zoals Vaderdag en Moederdag zijn niet voor ieder kind vanzelfsprekend en kunnen zelfs onzekerheid of verdriet oproepen. We praten met kinderen over familie en gezin waardoor kinderen gaan begrijpen dat er verschillen bestaan en dat die er mogen zijn. Oudere kinderen hebben meer vragen en vaak een duidelijke mening. Ook horen zij graag van anderen hoe het bij hen thuis gaat. Wij begeleiden dit gesprek wanneer dat nodig is en benoemen de verschillen waardoor ieder kind zich kan herkennen. Zo kunnen we samen voorkomen dat er onbedoeld een verdrietige of kwetsende situatie ontstaat.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	11 van 30

Bij ons op Villa Vrolik maken we naast onze eigen groepsruimte, ook gebruik van het onderbouwplein en incidenteel de centrale hal.

Binnen

Binnen spelen gebeurt voornamelijk in de vaste groepsruimte en altijd in aanwezigheid van de pedagogisch medewerkers. Ook wanneer naast de vaste groepsruimte gebruik wordt gemaakt van een andere ruimte in de buurt van de groepsruimte, zorgen we voor een goede verdeling van het aantal kinderen per pedagogisch medewerker.

Bij ons op Villa Vrolik kunnen de peuters op hun eigen groep hun spel kiezen tijdens een vrijspelmoment of betrokken worden bij een VVE activiteit.

Op het onderbouwplein kunnen in kleine groepjes VVE activiteiten georganiseerd worden en kunnen de peuters samen spelen met de kleuters. Het onderbouwplein is een volledig ingerichte groepsruimte, waar de kinderen ook gestimuleerd kunnen worden in de ontwikkeling van hun samenspel.

In de tuin

Binnen spelen is anders dan buiten spelen. De buitenruimte geeft weer heel andere mogelijkheden om op onderzoek uit te gaan. Kinderen ontdekken hun fysieke mogelijkheden en onderzoeken wat ze kunnen doen met stenen, stokjes, water en zand. Als kinderen zelf een spel bedenken, schatten wij in wat de risico's zijn en grijpen niet te snel in. Kinderen leren van vallen en opstaan.

Onze buitenruimte

Het plein waar de peuters buiten kunnen spelen, is voorzien van een speelheuveltje met glijbaan, een speeltoestel en een zandbak, voorzien van verschillende scheppen, harken en zeefjes. Ook zijn er voldoende fietsjes, stepjes en speelauto's aanwezig.

Uitstapje in de buurt

IKC Villa Vrolik ligt aan de voet van de Anna's berg. De berg biedt veel mogelijkheden tot spel: wandelpaden, een speeltuintje en een uitkijkpunt. Ook hebben we diverse speeltuinen om de hoek en het bos/de hei op loopafstand. Daar gaan we wel eens naartoe.

Tijdens het kennismakingsgesprek vragen we ouders toestemming voor kleine uitstapjes. Bij grotere uitstapjes zoals een bezoek aan de bibliotheek, de speeltuin of kinderboerderij vragen we dat voor elke kind een ouder meegaat.

Als we een klein uitstapje maken, doen we dat volgens ons protocol uitstapjes. We gaan alleen als het kindaan het toestaat, dus met voldoende begeleiding. Eventueel gaat er een derde pedagogisch medewerker mee. We gebruiken indien nodig de loopketting tijdens het lopen of het vervoeren. We maken met de kinderen afspraken over het lopen. De kinderen hebben Villa Vrolik hesjes aan en de pedagogisch medewerkers Villa Vrolik jassen.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	12 van 30

Spelend ontdekken en onderzoeken is een van onze vier pedagogische uitgangspunten. In hoofdstuk twee van ons pedagogisch beleidsplan lees je hier meer over.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	13 van 30

3. Samenwerken aan de ontwikkeling van kinderen

We volgen de ontwikkeling van elk kind met veel aandacht en spreken hierover met de ouders. We vertellen aan elkaar wat een kind heeft meegemaakt en hoe het gaat met het kind. Daarnaast communiceren we ook met ouders via het ouderportaal. Ouders ontvangen algemene nieuwsbrieven vanuit Bink en nieuwsbrieven vanuit de vestigingen.

Mentor

Alle pedagogisch medewerkers van de groep zijn verantwoordelijk voor de verzorging en begeleiding van alle kinderen. Ieder kind heeft een eigen mentor, dat is één van de pedagogisch medewerkers. Ouders en kind maken kennis met de mentor tijdens het kennismakingsgesprek. De mentor is een pedagogisch medewerker van de eigen stamgroep, die het kind regelmatig ziet.

Wil je nog meer weten wat je van een mentor kunt verwachten? In hoofdstuk vier van ons pedagogisch beleidsplan lees je hier meer over.

Volgen van de ontwikkeling

De ontwikkeling van kinderen volgen we, van kennismaking tot het afscheid, met ons kindvolgsysteem.

Twee keer per jaar observeert de mentor het kind. We nodigen ouders na elke observatie uit voor een gesprek en bespreken het observatieverslag met hen. Als ouders of de mentor

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	14 van 30

behoefte hebben om op andere momenten de ontwikkeling van het kind te bespreken, maken we een afspraak voor een tussentijds gesprek.

De informatie die we uit de observaties over de ontwikkeling van kinderen krijgen, gebruiken we voor een passend aanbod aan de kinderen. De activiteiten sluiten aan bij wat kinderen nodig hebben om te groeien in hun ontwikkeling.

Soms laat een kind opvallend gedrag zien of is er om andere redenen extra aandacht en begeleiding nodig. Ook kan het zijn dat ouders zich zorgen maken om hun kind. We kunnen ouders hierbij ondersteuning bieden of de weg te vinden naar specialistische ondersteuning.

We werken nauw samen met Trompendaal en Sherpa. Specialistische medewerkers van die organisaties kunnen de pedagogisch medewerkers en/of kinderen op de groep ondersteunen of extra begeleiden. Specialistische medewerkers observeren op de groep en geven de pedagogisch medewerkers tips voor de begeleiding van het kind. Ook is het mogelijk dat de specialistische medewerker het kind voor een periode begeleidt. De begeleiding van de specialistische medewerker gebeurt altijd in overleg en met toestemming van ouders.

In ons pedagogisch beleidsplan schrijven we meer over hoe we samenwerken aan de ontwikkeling van kinderen. Je leest erover in hoofdstuk vier van het pedagogisch beleidsplan.

Samenwerken met ouders

“Samen groeien met plezier”, dat betekent ook samen met ouders. De voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is erop gericht om zowel thuis als op de peuterspeelzaal de ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Door ook thuis actief te werken aan de ontwikkeling van kinderen, worden kinderen optimaal voorbereid op de basisschool. Samenwerken met ouders doen we door in gesprek te gaan over de kinderen, door de ouderbijeenkomst bij elk thema en door tips te geven waarmee ouders thuis met het thema aan de slag kunnen gaan.

Bij alle thema's horen activiteiten voor ouders om thuis met hun kind te doen. De activiteiten zijn gericht op de verschillende ontwikkelingsgebieden en op het samen spelen. De ontwikkelingsgebieden die aan bod komen zijn de taalontwikkeling, de sociaal-emotionele ontwikkeling, de motorische ontwikkeling en de beginnende rekenprikkel. Bij de start van een nieuw thema nodigen we ouders uit om deel te nemen aan de ouderbijeenkomst op de peuterspeelzaal. Tijdens deze bijeenkomst vertellen de pedagogisch medewerkers wat het nieuwe thema is, wat we op de peuterspeelzaal doen en wat ouders thuis kunnen ondernemen. Tijdens de bijeenkomst krijgen ouders tips over liedjes, boeken of activiteiten die ze thuis samen met hun kind kunnen doen. Op de peuterspeelzaal wordt verwacht dat minimaal één ouder bij de ouderbijeenkomst aanwezig is. Soms nodigen we ouders ook uit om samen met de kinderen een thema af te sluiten.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	15 van 30

De overstap naar school

Als kinderen vier jaar worden maken ze de overstap naar school. De mentor van de peuterspeelzaal nodigt ouders uit voor een eindgesprek. Tijdens dat gesprek ontvangen de ouders alle observatieverslagen die over het kind zijn gemaakt, samen met een geschreven overdracht voor de basisschool waar het kind naartoe gaat. Voor de leerkracht is het belangrijk om te weten hoe een kind zich de eerste jaren heeft ontwikkeld. Wij hebben een goed contact met de bij ons aangesloten basisscholen en vragen ouders toestemming te geven de observatieverslagen en de geschreven overdracht aan school te overhandigen. Heeft een kind een indicatie voor de peuterspeelzaal, dan vinden we het waardevol in een persoonlijk gesprek de overdracht aan de leerkracht toe te lichten, bijvoorbeeld als er opvallende ontwikkelingskenmerken of zorgen over de ontwikkeling van kinderen zijn. We noemen dit de warme overdracht. Uiteraard vindt deze alleen plaats met schriftelijke toestemming van ouders of in aanwezigheid van ouders.

De leerkracht kan op die manier goed aansluiten bij de ontwikkeling van een kind. Als de leerkracht nog vragen heeft, dan is het mogelijk om informatie uit te wisselen met de mentor, maar alleen na toestemming van de ouders.

Samenwerking met de basisschool

De peuters van peuterspeelzaal Villa Vrolik gaan naar verschillende scholen in Hilversum. De scholen werken niet allemaal met dezelfde voor- en vroegschoolse programma's, maar activiteiten en thema's sluiten over het algemeen aan. We hebben goed contact met de verschillende scholen in de wijk. De overdracht vindt meestal schriftelijk en/of telefonisch plaats.

De meeste kinderen vervolgen echter hun schoolcarrière op IKC Villa Vrolik. De peuters kunnen al tijdens de openingstijden van de peuterspeelzaal een kijkje nemen in hun nieuwe klas, spelen met hun klasgenoten en kennismaking met hun nieuwe leerkracht. Omdat de kleuterleerkrachten en pedagogisch medewerkers veel samenwerken, ook op het onderbouwplein, is de overstap niet meer een grote stap. IKC Villa Vrolik ziet veel meerwaarde in een doorgaande leerlijn; PSZ Villa Vrolik gebruikt daarom, naast de VVE-methode, ook Logo 3000, die tevens in de kleutergroepen en de groepen 3 gebruikt worden.

Met de gemeente vindt jaarlijks overleg plaats met de peuterspeelzalen en de basisscholen. Tijdens deze overleggen bespreken we bijvoorbeeld hoe de uitvoering van de overdracht gaat of hoe we de samenwerking met ouders kunnen versterken.

In hoofdstuk vier van ons pedagogisch beleidsplan lees je over de overstap naar de bso.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	16 van 30

4. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Spelenderwijs stimuleren wij de ontwikkeling van kinderen. Met speelse activiteiten stimuleren we de spraak- en taalvaardigheid, sociaal-emotionele vaardigheden, motorische en zintuiglijke vaardigheden en geven de eerste rekenprikkels. We werken met een speciaal programma dat ons daarbij helpt. Het programma is een leidraad voor het pedagogisch en didactisch handelen van de pedagogisch medewerker en geen doel op zich.

Bij peuterspeelzaal Villa Vrolijk werken we met het VVE-programma Uk & Puk, Mede door de inzet van deze programma's is er op deze groepen extra aandacht voor de taalontwikkeling. De peuterspeelzaal is een goede voorbereiding op de basisschool.

De programma's beginnen in de peuterspeelzaal (voorschool) en lopen meestal door in de kleuterklassen van de basisschool (vroegschool). Dit is afhankelijk van de basisschool waar de peuters naartoe gaan.

Het programma

Elk jaar maken we een planning waarin we vijf of zes thema's aanbieden. Elk thema duurt ongeveer zes weken. Soms sluiten in de planning thema's op elkaar aan en soms zit er één of twee weken tussen. Op de dagen tussen twee thema's blijven we een ontwikkelingsgericht aanbod doen. Het aanbod bestaat uit een rijke taal- en speelomgeving. Op de themavrije dagen is de dagindeling vergelijkbaar met de weken waarin we werken met een thema. Dat

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	17 van 30

betekent dat we in de kring elkaar goedemorgen wensen en bijvoorbeeld liedjes zingen en/of boeken voorlezen. Binnen en buiten is er gelegenheid tot vrij spel en is er een aanbod van begeleide activiteiten.

We werken opbrengstgericht, we stellen ontwikkelingsdoelen vast waar we specifiek aan gaan werken met de kinderen. Aan het einde van het thema evalueren we in hoeverre de doelen zijn behaald. De periode tussen twee thema's kan worden gebruikt voor het verlengen van het thema als blijkt dat niet alle doelen zijn behaald en het nodig is dat we onderdelen uit het thema herhalen. Ook als er geen themavrije week is gepland nemen we doelen waarvan het nodig is om nog verder aan te werken mee in het nieuwe thema. We sluiten aan bij wat de kinderen nodig hebben. Ook is het mogelijk dat we in de themavrije week het thema afbouwen en met de kinderen het nieuwe thema voorbereiden door bijvoorbeeld gezamenlijk een nieuwe themahoek in te richten.

Voor elk schooljaar maken we een themaplanning. Hoe de planning er uit ziet hangt af van hoe de schoolvakanties vallen. Als na zes weken thema nog een week overblijft die vlak voor een schoolvakantie valt, dan starten we vaak niet met een nieuw thema. We doen dat dan na die vakantie. En na de zomervakantie zorgen we voor een rustige start waarin de kinderen en ouders (weer) kunnen wennen en dan starten we vaak vanaf de tweede week met een thema.

Het programma Uk & Puk is gericht op het stimuleren van de brede ontwikkeling van twee- tot vierjarigen door actief spel. Door de combinatie van spelen en leren stimuleren de pedagogisch medewerkers de peuters in hun taal en denken, en ook in hun creatieve en persoonlijke ontwikkeling.

Uk & Puk werkt met thema's die aansluiten bij de belevingswereld van jonge kinderen en spelen zich af in het hier en nu. Elk thema duurt gemiddeld zes weken. Bij elk thema bieden pedagogisch medewerkers activiteiten aan die zijn gericht op de verschillende ontwikkelingsgebieden.

Puk, is een pop en het speelkameraadje van de kinderen. Puk speelt de hoofdrol tijdens de activiteiten die passen bij het gekozen thema. Eén van de thema's is bijvoorbeeld 'Eet smakelijk'. Samen met Puk en de kinderen worden 'boodschappen' gedaan, wordt gekookt en wordt de tafel gedekt. De pedagogisch medewerkers stimuleren de onderlinge interacties en laten de pop Puk hier onderdeel van zijn. In hun spel betrekken ook de kinderen de pop Puk. Vaak herhalen ze in hun eigen spel, het spel dat eerst in een gezamenlijk groepsactiviteit is gedaan.

Als het nodig is verrijken de pedagogisch medewerkers het spel van de kinderen door goed te kijken en te luisteren naar wat ze zeggen en doen. De pedagogisch medewerkers blijven zo dicht mogelijk bij de belevingswereld van de kinderen, spelen mee, doen voor en geven woorden aan het spel dat de kinderen spelen. De pedagogisch medewerkers zorgen dat ze het spel niet overnemen, zodat de kinderen positieve ervaringen opdoen in hun spel. De kinderen krijgen de ruimte om nieuwe dingen te ontdekken en te ervaren. Doordat de

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	18 van 30

pedagogisch medewerkers aansluiten bij het spel en verwoorden wat er gebeurt, ontstaat er ruimte voor interactie waardoor ze het spel met de kinderen kunnen uitbreiden door iets toe te voegen. Op deze manier stimuleren de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van de kinderen tijdens het vrij spel.

We geven een voorbeeld: In een gezamenlijke activiteit in de kring kleden de pedagogisch medewerkers Puk aan. De kinderen leren de lichaamsdelen kennen en de verschillende kledingstukken benoemen en de kleuren hiervan. Tijdens het vrij spel, kleedt een kind Puk uit en krijgt hij andere kleren aan. De pedagogisch medewerkers observeren het spel, spelen mee zonder het spel over te nemen en voeren een gesprek met het kind. 'Welke kleren heeft Puk aan?' en 'Wat gaat Puk doen?' Tijdens dit soort spel nodigen pedagogisch medewerkers de kinderen uit om te praten en stimuleren de pedagogisch medewerkers de uitbreiding van hun woordenschat.

Tijdens activiteiten maken de pedagogisch medewerkers afwisselend gebruik van kijkplaten, prentenboeken, knieboeken en materialen, passend bij het thema. Bij elk thema hoort ook een verhaal en richten we een thematafel in. Op die manier komen de kinderen op verschillende manieren in aanraking met de woorden die horen bij een thema.

In onze manier van werken met Uk & Puk gaan we uit van hoe we naar kinderen kijken zoals dat is beschreven in hoofdstuk 2 van ons pedagogisch beleid.

De groepsruimte

Wij werken met het VVE-programma Uk & Puk. Dit betekent dat de pop Puk aanwezig is en er wordt gewerkt met de dagritme kaarten van Uk & Puk. Materialen zoals prentenboeken, knieboeken en kijkplaten zijn zichtbaar in de ruimte aanwezig. De ruimte is ingericht in speelhoeken. Deze speelhoeken worden soms aangepast aan het thema. In de ruimte is ook een thematafel ingericht, zodat het thema heel duidelijk aanwezig is.

Wanneer kinderen zich vrij in de ruimte kunnen bewegen en op avontuur kunnen gaan, draagt dit bij aan hun ontwikkeling. Het speel- en spel materiaal is zichtbaar en kunnen de kinderen zelf pakken. Er zijn afspraken over het gebruik van specifieke materialen, zoals bijvoorbeeld scharen en verf. Pedagogisch medewerkers zorgen dat de kinderen bekend zijn met de afspraken. Op de meeste vestigingen zullen afbeeldingen van het speelgoed op materiaal op speelgoedbakken en kasten staan. Op die manier is het voor de kinderen herkenbaar waar welk speelgoed staat. Dit stimuleert ook het zelfstandig opruimen. Kinderen kunnen alleen en samen tot spel komen. Pedagogisch medewerkers kunnen positief reageren op de spelinitiatieven die kinderen tonen. Daarnaast kunnen pedagogisch medewerkers het spel van de kinderen bewust verrijken door materialen aan te reiken of door (leer)vragen te stellen. Pedagogisch medewerkers kijken vanaf een afstand naar het

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	19 van 30

spel van de kinderen en maken een bewuste keus om het spel te verrijken of de kinderen niet te 'storen' in hun spel.

Een aantal kinderen is in de keuken aan het spelen. Zij zijn druk met het maken van avondeten. De pedagogisch medewerker volgt het spel en kiest ervoor het spel te verrijken door te vragen wat ze gaan eten en of de tafel dan ook gedekt moet worden. Ze vraagt welke materialen er nodig zijn om de tafel te dekken. In deze situatie leren kinderen met en van elkaar.

Hoe stimuleren wij ontwikkeling van kinderen?

Op de peuterspeelzaal werken we met het erkende VVE programma's. Het werken met dit programma geeft automatisch handvaten om de ontwikkeling van kinderen op verschillende ontwikkelingsgebieden te stimuleren.

Op de peuterspeelzaal werken we volgens een vast dagritme. Gezamenlijke momenten wisselen we af met activiteiten in kleine groepen. Gezamenlijke groepsmomenten dragen bij aan het groepsgevoel en elkaar leren kennen. De kleine groepen bieden veiligheid en rust voor de kinderen, zodat zij zich op hun eigen niveau verder kunnen ontwikkelen.

Spraak- en taalontwikkeling

• Taalinhoud

Taalinhoud gaat over het leren van de betekenis van woorden en zinnen. Het gaat er om of kinderen de woorden en zinnen begrijpen. Ook gaat het er om dat kinderen de woorden en zinnen ook zelf kunnen gebruiken.

Het Uk & Puk programma biedt in elke activiteit tien woorden aan die passen bij het thema. De pedagogisch medewerkers gebruiken deze woorden bij de aangeboden activiteiten. De tien woorden bestaan onder andere uit werkwoorden en zelfstandig naamwoorden en de pedagogisch medewerkers bieden die op verschillende manieren aan. Zo gebruiken ze de woorden ook in het meervoud en laten ze de verschillende vormen van de werkwoorden aanboden.

We zorgen voor een rijk en betekenisvol aanbod en gebruiken daarvoor ook woorden die niet in de lijst voorkomen. Het aanbod van de hoeveelheid woorden passen we aan aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen.

De woorden die we aanbieden passen bij het thema en de woorden krijgen betekenis door de activiteit die we doen. Tijdens de activiteit gebruiken we bewegingen, voorwerpen en materialen die de betekenis van de woorden ondersteunt. Bij het voorlezen van een boek maken we bijvoorbeeld gebruik van een verteltafel. Tijdens het voorlezen ondersteunen we het verhaal met voorwerpen en materialen. Daarnaast herhalen we de woorden regelmatig.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	20 van 30

- **Communicatie**

Communicatie is het gebruiken van taal op de manier die past bij de situatie. Bij communiceren gaat het vooral om het sociale aspect, want communiceren doe je in wisselwerking met een ander.

De pedagogisch medewerker maakt kinderen attent op het om de beurt reageren op elkaar. Ook besteed de pedagogisch medewerker aandacht aan de non-verbale communicatie. De medewerker maakt kinderen attent op de gezichtsuitdrukking van andere kinderen. Als een kind blij kijkt omdat het een bal van een ander kind krijgt zal de pedagogisch medewerker dat benoemen.

Door tijdens het spel in te gaan op wat kinderen doen betrekken we kinderen actief en verrijken het spel waar nodig. De pedagogisch medewerker verwoordt wat de kinderen doen en ervaren en stimuleert de kinderen om zelf woorden te gebruiken. Dit doen pedagogisch medewerkers door het stellen van verschillende soorten vragen die zijn gericht op begrijpen en benoemen. Pedagogisch medewerkers stellen eenvoudige vragen zoals 'Wie is dat?' of 'Waar is Puk?' Of prikkelende vragen die zijn gericht op het geheugen en vragen die een beroep doen op het vermogen van kinderen om tot een oplossing te komen, het redeneren en het geven van een mening.

Pedagogisch medewerkers letten er op dat ze kinderen de tijd geven om te reageren.

- **Taalvorm**

Taalvorm heeft te maken hoe je iets zegt. Hoe je van losse klanken een woord maakt en van de woorden een zin. Hiervoor moeten kinderen leren klanken te onderscheiden en leren om zelf klanken te maken. Daarnaast gaat het ook om het toepassen van de taalregels. Door het rijke taalaanbod leren kinderen de regels van taal.

Pedagogisch medewerkers zorgen voor een rijk taalaanbod door de taal zelf correct te spreken, door voor te lezen en door liedjes te zingen. Met name in de kring en aan tafel voorafgaand aan of na het eetmoment zingen de pedagogisch medewerkers liedjes met de kinderen en lezen ze boeken voor. Ook tijdens het vrij spelen lezen kinderen samen met pedagogisch medewerkers boeken.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

De sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen is de ontwikkeling waarbij kinderen leren omgaan met zichzelf en met anderen. Ze leren wat hun eigen gevoel is en wat de gevoelens van een ander zijn.

Kinderen leren in groepsverband omgaan met zichzelf en met anderen. De basis hiervoor is de relatie tussen het kind en de pedagogisch medewerkers. Pedagogisch medewerkers creëren veiligheid waardoor kinderen zich veilig genoeg voelen om op onderzoek uit te gaan en relaties met anderen aan te gaan. De pedagogisch medewerker begeleidt de kinderen in het omgaan met anderen. Ze geeft het goede voorbeeld en helpt kinderen rekening met elkaar te houden en creëert situaties waarin kinderen zich veilig voelen. De pedagogisch

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	21 van 30

medewerker daagt kinderen uit om zichzelf en de ander te leren kennen en op een speelse manier zichzelf te uiten en contact te maken met anderen.

Kinderen leren omgaan met de pedagogisch medewerker door bijvoorbeeld samen te spelen. Pedagogisch medewerkers nodigen kinderen uit om samen te spelen of sluiten aan bij het spel van kinderen.

Kinderen leren omgaan met andere kinderen door bijvoorbeeld elkaar te helpen. Pedagogisch medewerkers stimuleren kinderen elkaar te helpen door positieve waardering uit te spreken wanneer een kind een ander kind helpt.

Kinderen leren omgaan met zichzelf doordat het kind laat weten wat het wel of niet wil. De pedagogisch medewerker laat kinderen keuzes maken. Ze kunnen bijvoorbeeld kiezen of ze water of thee willen drinken.

Motorische en zintuiglijke ontwikkeling

- **Sensomotorische ontwikkeling**

De sensomotorische ontwikkeling is de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek. De zintuiglijke en motorische ontwikkeling zijn sterk verweven met elkaar. Door te doen en tegelijkertijd waar te nemen, leren kinderen de wereld om zich heen kennen. We laten kinderen ontdekken en onderzoeken. We bieden activiteiten aan die een beroep doen op het zien, horen, tasten, proeven en ruiken. In het thema Knuffels staat het voelen van materialen centraal. Voelt iets fijn of niet fijn, hard of zacht?

- **Grote en fijne motoriek**

We geven kinderen voldoende bewegingsvrijheid om te oefenen met de grote en fijne motoriek.

We gaan veel naar buiten. Ook doen pedagogisch medewerkers beweegactiviteiten in de speelzaal. Kinderen kunnen buiten klimmen, van de glijbaan, fietsen en rennen.

Voor de ontwikkeling van de fijne motoriek hebben we verschillend speelgoed en materiaal op de groep. Kinderen oefenen met de fijne motoriek tijdens creatieve activiteiten en in de verschillende speelhoeken. Pedagogisch medewerkers bieden bijvoorbeeld verschillende teken- en verfmaterialen aan. We kijken naar wat bij een kind past. Een dikke kwast of juist een fijn penseel. In de huishoek oefenen kinderen met hun fijne motoriek wanneer ze bijvoorbeeld een pop aankleden. Pedagogisch medewerkers begeleiden kinderen door kinderen eerst iets zelf te laten proberen.

- **Lichaamsbesef**

Lichaamsbesef is het besef dat je een lichaam hebt en dat je weet wat je er mee kunt doen. We bieden dan ook activiteiten aan waarbij het eigen lichaam centraal staat. Het benoemen van lichaamsdelen of delen van het gezicht, het elkaar nadoen helpen het

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	22 van 30

kind bewust te worden van zijn eigen lichaam.

Rekenprikkel

We hebben ook aandacht voor de beginnende rekenontwikkeling. We hebben het over meten, ruimtelijke oriëntatie en ontluikende gecijferdheid.

We praten en doen activiteiten met kinderen over groot en klein, zwaar en licht, koud en warm, vol en leeg. We onderzoeken bijvoorbeeld met de kinderen of de reus op de kabouterstoel past.

Bij ruimtelijke oriëntatie beginnen we bij lichaamsbesef. We verkennen ook de groepsruimte en praten over waar spullen staan, in de kast of op de kast. Of waar spullen terecht komen, in of naast de prullenbak.

Ontluikende gecijferdheid

Bij ontluikende gecijferdheid maken kinderen kennis met de telrij en tellen. Het gaat hierbij echt om kennismaken te met het tellen. In de kring tellen we bijvoorbeeld alle kinderen en het aantal juffen. Of het aantal kinderen dat laarzen aan heeft of een blauwe broek aan heeft.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	23 van 30

5. Inspraak van ouders

De oudercommissie

In de oudercommissie zit een aantal ouders als afgevaardigden die de belangen van alle ouders op de vestiging behartigen. De oudercommissie denkt mee en adviseert over beleidsmatige en praktische zaken op de locatie. Jaarlijks worden bijvoorbeeld het beleid en de afspraken rondom veiligheid en gezondheid met de oudercommissie besproken. Maar zij kunnen ook meehelpen bij het organiseren van een ouderavond en andere festiviteiten. De taken en bevoegdheden van de oudercommissie zijn vastgelegd in het oudercommissiereglement. De oudercommissie komt gemiddeld vier keer per jaar bij elkaar en heeft overleg met de vestigingsmanager.

Elke vestiging met vijftig kindplaatsen of meer streeft ernaar een oudercommissie (OC) te hebben. Als een vestiging minder dan vijftig kindplaatsen heeft dan organiseren we een alternatieve ouderraadpleging.

Ouders kunnen op website van IKC Villa Vrolijk zien welke ouders zitting hebben in de oudercommissie.

Naast de oudercommissies per vestiging is er ook een centrale oudercommissie. De oudercommissie van de vestiging heeft mandaat gegeven aan de centrale oudercommissie om onderwerpen die voor alle vestigingen van Bink gelden te behandelen. Voorbeelden hiervan zijn het pedagogisch beleidsplan en het algemene voedingsbeleid.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	24 van 30

Met ouders in gesprek

We doen er alles aan om de kwaliteit van onze opvang hoog te houden en waar nodig te verbeteren. Als ouders ergens niet tevreden over zijn, dan gaan we allereerst samen in gesprek om er samen uit te komen. Lukt het niet om tot een oplossing te komen, dan is er een klachtenregeling. Alle informatie hierover kunnen ouders vinden op de website van Bink.

Geschillencommissie Kinderopvang

Als ouders niet tevreden zijn over de afhandeling van een klacht en er met het bestuur niet uitkomen kunnen zij hun klacht voorleggen aan het Klachtenloket Kinderopvang, gevestigd in Den Haag of aanmelden bij de Geschillencommissie Kinderopvang. Informatie hierover staat ook op de website van Bink.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	25 van 30

6. De groep en de medewerkers

De stamgroep

De vaste groep van het kind is de stamgroep van maximaal zestien kinderen. Deze stamgroep heeft een eigen naam, een eigen ruimte en vaste pedagogisch medewerkers. Op sommige vestigingen kunnen de peuters ook gebruikmaken van andere ruimtes om te spelen of voor een activiteit.

Wij zorgen ervoor dat er altijd voor de kinderen voldoende vaste gezichten aanwezig zijn op de groep.

De stamgroep is in een vertrouwde ruimte, waar de kinderen zich op hun gemak voelen. Ze weten er de weg en de kinderen kunnen zelfstandig spelmateriaal pakken en opruimen. De ruimte is ingericht volgens het inrichtingsbeleid van Bink en de richtlijnen van het voorschoolse programma Uk & Puk.

Hieronder staat een exacte indeling van de stamgroepen.

Naam stamgroep	Leeftijdsindeling	Maximaal aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers
Groep 1	2 tot 4 jaar	16	2

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	26 van 30

	maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag		
		Diensten	(geplande) Pauze
Groep 1	Pedagogisch medewerker 1	8.00 –12.30	NVT
	Pedagogisch medewerker 2	8.00 –12.30	NVT

Peuters, met en zonder een VVE-indicatie, komen vanaf twee jaar naar de peuterspeelzaal. Kinderen zonder een VVE-indicatie komen twee dagdelen in de week en kinderen met een VVE-indicatie komen vier dagdelen.

Op de peuterspeelzalen volgen kinderen van tweeëneenhalf jaar met een VVE-indicatie gedurende anderhalf jaar, zestig weken, vier dagen in de week, vier uur per dag het voorschoolse educatie-aanbod. Dit betekent dat een kind in anderhalf jaar tenminste 960 uur voorschoolse educatie ontvangt. Bij ons komen kinderen vanaf twee jaar naar de peuterspeelzaal en ontvangen daarmee twintig weken, vier dagen in de week, vier uur per dag extra voorschoolse educatie. In totaal ontvangen kinderen bij ons 1280 uur voorschoolse educatie.

In het registratiesysteem staan kinderen met een VVE-indicatie en kinderen zonder VVE-indicatie in twee groepen. In de praktijk is het één stamgroep, zoals beschreven in de tabel 'indeling van de stamgroepen'.

Op iedere stamgroep werken vaste pedagogisch medewerkers, ten minste één medewerker per acht kinderen. Zij kennen de kinderen en zorgen voor de juiste begeleiding. In het online het ouderportaal staan van alle kinderen belangrijke gegevens genoteerd zoals informatie over eten en allergieën.

Ook stellen we ouders via het ouderportaal tijdig op hoogte van langdurige afwezigheid van een van de vaste gezichten en wordt de naam van de vervanger vermeld. Op die manier is voor ouders inzichtelijk gedurende welke periode er wordt afgeweken van het basisrooster.

Wie werken er bij Bink?

Medewerkers, opleiding en training

Bij Bink vinden we duurzame ontwikkeling van medewerkers belangrijk. Jaarlijks stellen we op basis van ons beleid deskundigheidbevordering een opleidingsplan samen. Hierin staan verschillende trainingen, cursussen en workshops, die de deskundigheid van de medewerkers bevorderen ten behoeve van pedagogische kwaliteitsverbetering en/of persoonlijke ontwikkeling.

Alle medewerkers op de peuterspeelzaal zijn in het bezit van een erkend Vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) certificaat of volgen de opleiding. Daarnaast volgen zij het hercertificeringsprogramma waardoor er sprake is van permanente educatie.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	27 van 30

Ook krijgt duurzame professionalisering van de pedagogisch medewerkers vorm door de samenwerking met pedagogisch coaches en pedagogisch beleidsmedewerkers.

Vanaf 1 januari 2022 stelt de overheid voor de VE-peuterspeelzalen meer uren beschikbaar voor het ontwikkelen van pedagogisch beleid en/of het bieden van coaching aan de pedagogisch medewerkers. Wij zetten de beschikbare VE uren volgens een gelijke verdeling in op coaching en VE beleidsontwikkeling.

De pedagogisch coach ondersteunt de pedagogisch medewerkers in hun pedagogisch handelen, onder andere door coaching on the job en inhoudelijke begeleiding van werk- en teamoverleggen en het aanbieden van workshops. De pedagogisch coach richt zich op het versterken van de interactievaardigheden van pedagogisch medewerkers, het ondersteunen bij het uitvoeren van het VE programma en vragen over de begeleiding van kinderen van de pedagogisch medewerkers.

De interactievaardigheden van pedagogisch medewerkers zijn een belangrijk middel om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren. De uitbreiding in uren maakt een hogere frequentie in coaching mogelijk, waardoor de continuïteit in coaching een positieve impuls krijgt. De verwachting, op basis van studies, is dat dit resulteert in een hoge pedagogische kwaliteit en daarmee een positieve invloed heeft op de ontwikkeling van de kinderen.

Taken van de pedagogisch coach zijn onder andere het coachen on the job, coachen met beelden, nulmeting maken van de pedagogische kwaliteit, het maken van een coachingsplan in overleg met de pedagogisch medewerkers en de manager, het bespreken van de ontwikkeling van kinderen. De pedagogen werken ook nauw samen met de manager aan de pedagogische kwaliteit op de vestiging.

De beleidsmedewerker is verantwoordelijk voor het volgen, ontwikkelen en updaten van het VE beleid. Ook verzorgt de beleidsmedewerker bijscholing van de VE pedagogisch coaches en pedagogisch medewerkers.

We volgen nieuwe kennis en inzichten vanuit verschillende vakgebieden (pedagogiek, psychologie, onderwijs) nauwgezet en we passen deze zo mogelijk toe in de pedagogische praktijk. Dit draagt bij aan het bewaken en borgen van de pedagogische kwaliteit op de groepen.

Medewerkers in opleiding, de Bink Academie

Bij Bink werken studenten van verschillende niveaus en opleidingen. Het merendeel volgt een opleiding voor een diploma die kwalificeert om te mogen werken in de kinderopvang. Dat kan een BOL- (beroeps opleidende leerweg) of een BBL- (beroepsbegeleidende leerweg), een zijinstroom of EVC traject zijn.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	28 van 30

De BOL-student is altijd boventallig. De behaalde competenties bepalen wat de student zelfstandig op de groep mag doen onder toezicht en verantwoordelijkheid van een gediplomeerde collega. Bij dit leertraject zijn het opleidingsinstituut, de werkbegeleider op de groep en de praktijkopleider betrokken. Met elkaar en de student stellen zij vast welke taken en verantwoordelijkheden de student krijgt.

De BBL-student start altijd boventallig op de groep. Naast niveau 3 hebben we ook BBL-studenten die de niveau 4 opleiding volgen (KOP – Klas) Deze studenten hebben al een niveau 3 diploma/certificaat en zijn bevoegd om binnen de kinderopvang te mogen werken. Deze medewerkers mogen intallig ingezet worden op een VE-peuterspeelzaal mits zij voldoen aan de taaleis en al een VE-certificaat hebben behaald of de interne Uk en Puk training volgen. De niveau 4 BBL studenten worden altijd intallig ingezet naast een pedagogisch medewerker die VE gecertificeerd is.

De vestigingsmanager communiceert met ouders welke taken de medewerker in opleiding (BBL) of stagiairs mogen uitvoeren. De inzetbaarheid verandert naar mate de medewerker in opleiding of stagiaire verder is in de opleiding. Deze informatie kunnen ouders navragen bij de manager.

Als extra aanvulling op de opleiding biedt Bink de Gordon-communicatiemethode aan, geven we training met betrekking tot kindermishandeling en huiselijk geweld, cursussen EHBO van het Rode Kruis en worden studenten gecoacht met beeldcoaching.

Verder zijn er stagiair(e)s die voor een periode een maatschappelijke of een oriënterende stage komen lopen. Zij zijn nooit alleen met de kinderen, maar altijd onder toezicht van een gediplomeerde medewerker. Op een peuterspeelzaal mogen de stagiair(e)s:

- Binnen en buiten spelen met de kinderen
- Boekjes voorlezen
- Spelletjes doen
- Assisteren tijdens het eet- en drinkmoment onder toezicht/begeleiding van een pedagogisch medewerker
- Assisteren bij het uitvoeren van de activiteiten voor kinderen onder toezicht/begeleiding van een pedagogisch medewerker
- Helpen met huishoudelijke en groepsondersteunende taken

Vrijwilligers

Naast stagiaires zijn er bij Bink ook soms vrijwilligers werkzaam. Deze vrijwilligers helpen bij de dagelijkse werkzaamheden binnen de groep en zijn daarmee ook betrokken bij de kinderen, door bijvoorbeeld samen een boek te lezen of activiteit te ondernemen. De wijze waarop een vrijwilliger wordt ingezet, onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers, is opgenomen in het vrijwilligersbeleid van Bink. Daarnaast wordt er met iedere vrijwilliger een vrijwilligersovereenkomst opgesteld waarin onder andere de taken en verantwoordelijkheden zijn opgenomen. De vrijwilligers worden altijd boventallig ingezet.

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	29 van 30

Onderdeel van:	Werkplannen in beeld	Datum laatste wijziging:	08-05-2024
Titel:	Pedagogisch werkplan peuterspeelzaal	Pagina:	30 van 30